

ASIAA VESIHUOLLOSTA WEBINAARI 24.3.2026

Toiminta-alue – miten olisi hyvä käsitellä

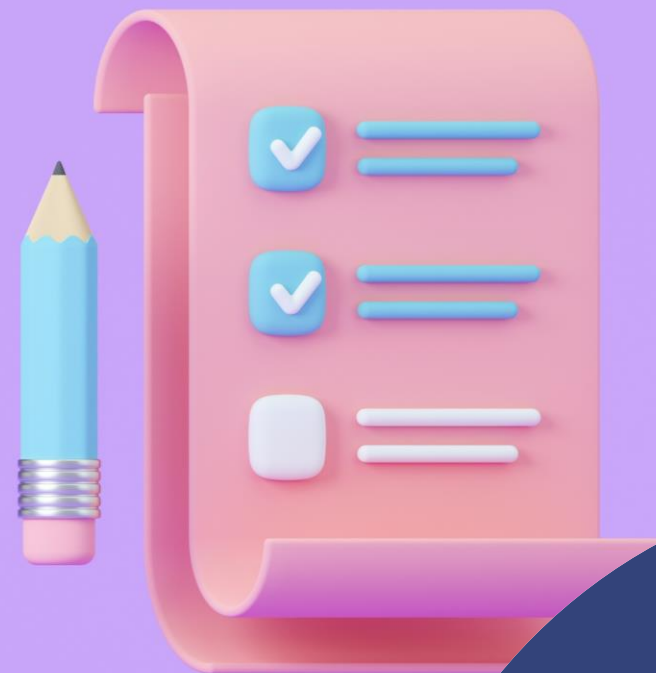
Vesitalousasiantuntija

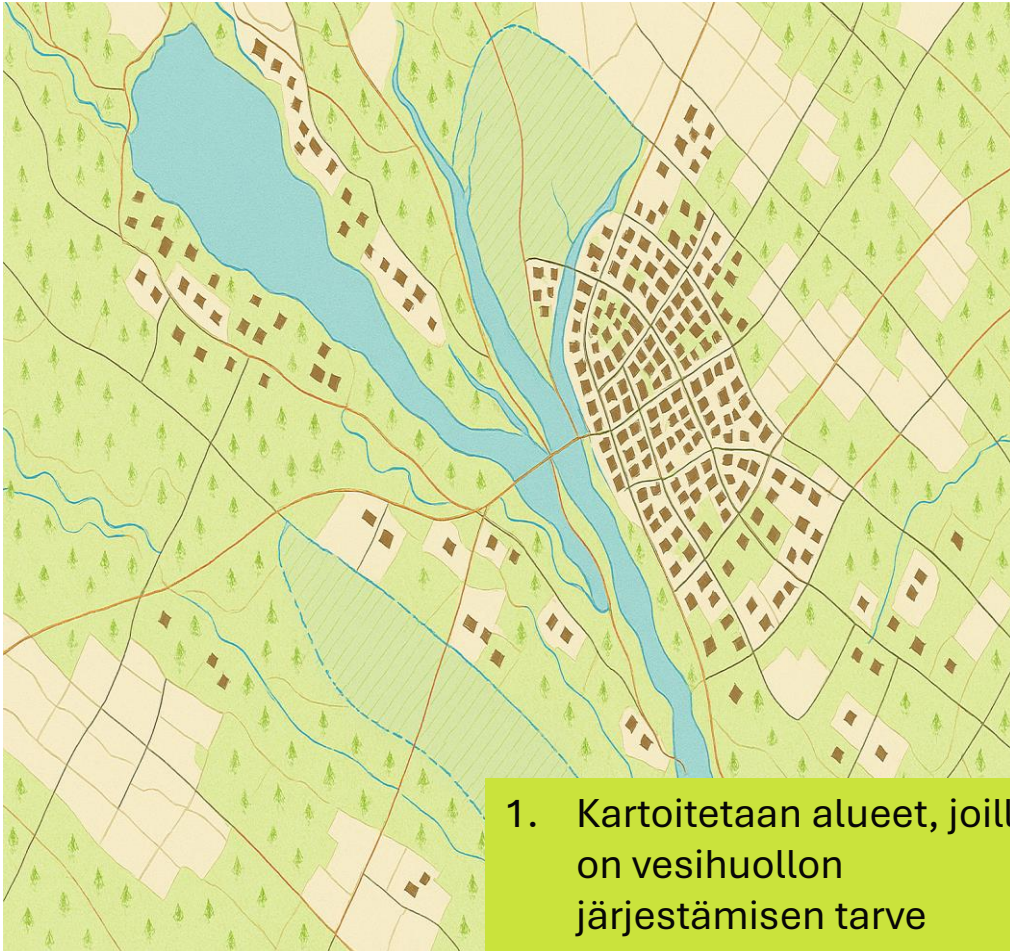
Alexi Kiiski

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Vesihuoltoyksikkö

24.3.2026

1. Kartoitetaan alueet, joilla on vesihuollon järjestämisen tarve
2. Valitaan toimija, jolla on mahdollisuus huolehtia vesihuollon järjestämisestä
3. Tehdään päätös

Miksi toiminta-alueet määritetään?

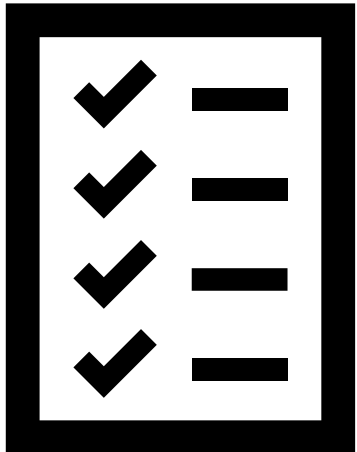
- Toiminta-alue on kunnan pääasiallinen keino vesihuollon järjestämisvelvollisuuden toteuttamiseen
 - Toiminta-alueen laajennus
 - Vesihuoltolaitoksen perustaminen ja uusi toiminta-alue
- Toiminta-aluepäätösten kautta määritetään alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen talousvesi- ja/tai jätevesiviemäriverkostoon on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.
 - Määritetään vesihuoltopalveluiden toimittamisesta vastaava toimija → liittymis- ja liittämisvelvollisuus

Mille toimijoille päätökset tulee tehdä?

- Päätökset tehdään **uuden** ja **vanhan** määritelmän mukaisille vesihuoltolaitoksille
 - Lain piiriin tulleet uudet vesihuoltolaitokset
 - Päätös toiminta-alueen hyväksymisestä tai hyväksymättä jättämisestä viiden vuoden kuluessa
 - Toimijoille, joille on aiemmin määritetty toiminta-alue
 - Olemassa olevat toiminta-alueet tarkistettava uusien velvoitteiden mukaisiksi viiden vuoden kuluessa
- Toiminta-aluetta **ei** määritetä:
 - Tukkuvesihuoltolaitoksille
 - Toimijalle, joka ei ole järjestäytynyt (ei Y-tunnusta)
- Tarkoituksen mukaisesti ensin kunnan vesihuoltosuunnitelma, sitten toiminta-aluepäätökset

Toiminta-alueen ajantasaisuus tarkistettava tarvittaessa, vähintään 10 vuoden välein!

Mitä prosessissa tulee huomioida?

- Lain vaatimukset
 1. Toiminta-alueeseen sisällytettäviä alueita arvioitaessa huomioidaan
 - Asemakaava-alueet (lähtökohtaisesti sisältyvät aina)
 - Taajamat
 - Pohjavesialueet
 2. Vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti
 3. Perittävät maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi
 4. Vesihuoltosuunnitelman tavoitteiden toteutuminen!
- Perustelut: miksi näin tai miksi ei näin
- Muiden suunnitelmien sisältö voi ohjata, tarkentaa toiminta-alueiden muodostumista
 - Kunnan vesihuoltosuunnitelma, vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma
- Valvontaviranomaisten aikaisemmat lausunnot

Eri tahojen roolit ja osallistuminen

- Kunta ja toiminta-alue määrityksen alainen vesihuoltolaitos ovat keskiössä!
 - Kunta hyväksyy toiminta-alueen vesihuoltolaitoksen esityksestä, tai laitosta kuultuaan
- Neuvottelut elinvoimakeskuksen kanssa – muiden valvontaviranomaisten kanssa sovittava erikseen
 - Vähentävät lausunnon tarvetta
 - Laki **ei** velvoita
- Ennen hyväksyntää lausunnot valvontaviranomaisilta ja tiedotus riittävässä laajuudessa
 - Laki **velvoittaa**
 - Toiminta-alueen esittämiseen tarvittavat tiedot ja perusteet.
- Kunta voi itse määrittää toimielimen, joka hyväksyy toiminta-alueen kunnan alueella

Toiminta-alueiden esittäminen & materiaalien toimittaminen

- Toiminta-alue, sekä sillä olevat talousvesi- ja/tai jätevesiverkostoinnin piiriin saatettavat alueet, esitetään kartalla. Päätöksen yhteydessä asetetaan tavoitteellinen aikataulu verkoston rakentamiselle.
 - Karttatiedot toimitetaan Suomen ympäristökeskukselle koneluettavana paikkatietona hyväksynnän jälkeen.
 - Toimitetaan: **Taavetti-järjestelmään**, löytyy Vesi.fi-sivustolta asiantuntijan työpöydältä: <https://taavetti.syke.fi/>
 - Toiminta-alue tiedot julkaistaan yleisessä tietoverkossa - Suomen ympäristökeskus vastaa.
- Toiminta-alue tiedot julkisia – ei esitetä vedenottamo- tai verkostotietoja. Kiinteistörajojen käyttäminen on hyvä lähtökohta.
- Päätös annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella, päätös toimitetaan liitteineen valvontaviranomaisille
 - Valitus oikeus kunnan jäsenellä, asianosaisella, valvontaviranomaisilla

Toiminta-alueen supistaminen & lakkauttaminen

- Toiminta-aluetta voidaan supistaa tai se voidaan lakkauttaa, jos:
 1. Vesihuoltotarpeiden muutos on johtanut vesihuoltolaitoksen toimintaedellytysten olennaiseen heikentymiseen; tai
 2. Toiminta-aluepäättöksen perusteet ovat osoittautuneet olennaisesti virheellisiksi.
- Päättöksen yhteydessä päätetään, miten vesihuolto turvataan toiminta-alueen ulkopuolelle jäävillä:
 - Laitoksen verkostoihin liitetyillä kiinteistöillä
 - Järjestämisvelvollisuuden tarkoittamilla alueilla (VHL 6 § 2 ja 3 mom.)
- Supistamiseen sovelletaan 8 § 3 mom. (toiminta-alue-esitys ja lausunto) ja 8 a § (toiminta-alueen edellytykset, päättöksen toimitus)
- Lakkauttamiseen sovelletaan 8 § 3 mom. Lisäksi 8 a § rajoitetusti

Lisätietoa

- Vesi.fi toimintakortit
 - <https://vesi.fi/aineistopankki/toimintakortit-vesihuoltolaitoksen-toiminta-alueen-maarittamiseen/>
 - Toimintakortit päivityksessä
- Taavetti-järjestelmä
 - <https://taavetti.syke.fi/>
- Laki
 - <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2001/119>
- Elinvoimakeskuksen alueelliset asiantuntijat

